

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qualificatoris, Et
Olim Complvti Sacræ Theologiæ Professoris. Opvs
Theologicvm, Iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Disseritvr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 11. Vtrùm Deus possit producere omnes creaturas possibles ita,
vt illi nulla possibilis supersit denuò producenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](#)

Tractatus VI. De Deo uno.

432

quia collectivè accepta vel ipsa tota, vel partes earum diuisibiles possint existere à parte rei : (cum certum sit, ne duo quidem entia opposita posse collectivè, sive simul existere, qua ratione quod existentiam opposita sunt). Sed quia intra statum quiditatium ex infinitis entibus composta sunt, quorum singula ita seorsim sunt possibilia, ut etiam singula singulis cum subordinatione seriei extensæ in infinitum quod existentiam sunt opposita, ita ut nullum eorum binarium, nemedum tota integra series, possit simul existere.

³¹³ Cæteras differentias serierum tum connextorum, tum oppositorum entium, quæ ex cogitari possunt possibiles, ex præmissis principio questionis facile quicunque colliget.

³¹⁴ Quemadmodum etiam potest quisque colligere ex haec tenus dictis, quænam præterea series quamlibet extensionem habentes possint, aut non possint esse infinitæ aut ab uno latere, aut à duobus, aut etiam pluribus v. g. series unitorum, ut si unum ens sit unum alteri, & hoc alteri, & hoc alteri, & sic deinceps. Series similium, vel dissimilium, vel utrumque mixta, vt si unum ens sit simile, vel dissimile alteri, & hoc alteri, & hoc alteri, &c. vel alternatiæ post unum, aut plura similia, unum, aut plura dissimilia sequantur. Series bonorum, vel malorum relatiuorum, vt si unum ens sit conueniens, vel disconueniens alteri, & hoc alteri, &c. vel alternatiæ; aut si unum ens sit utile ad alterum, & hoc ad alterum, &c. Et in moralibus series dominorum, & seruorum; aut superiorum, & subditorum; vt si unus homo sit dominus, aut superior alterius, & hoc alterius, & hoc alterius, & sic sine fine. Series magistrorum, & discipulorum. Series loquentium, & audientium. Series creditorum, & debitorum, &c. Et uniusquisque qualibet alia series quorumvis actuum, & potentiarum iuxta universalissimam doctrinam de potentia, & actu traditam in Pharo Scient. disp. 8. Itaque de possibiliitate, aut impossibilitate infinititudinis aut ab uno latere, aut à pluribus quarumlibet istarum serierum unusquisque poterit iudicare iuxta dicta à nobis in tota hac disp. inspectâ tamen natura terminorum earum. Nos enim, ne in infinitum procedamus in singularium examine, solum uniusquæ statutum iuxta haec tenus dicta, quantum est ex parte infinititudinis sumptu præcisæ nullus seriei infinititudinem repugnare. Tametsi non semel repugner ex parte specialis naturæ terminorum eius. Ut cernere est in serie causarum, & effectuum, quam à latere ipsarum causarum infinitam esse non posse, supra à nobis ostentum est q. 7. Tantumdemque fortasse euenerit in aliquibus ex commemoratis seriebus.

QVAESTIO XI.

Vrum Deus possit producere omnes creatureas possibiles ita, ut illi nulla possibilis superesse denunc prodeenda.

³¹⁵ **Q**uestio hæc locum non habet apud eos, qui negant, posse produci à Deo infinitum in actu. Ita enim consequenter negant, posse produci à Deo omnes creatureas possibiles,

supposito quod illæ intra suum possibilitatis statum infinitæ sunt, ut communis, imo & certa fere apud omnes sententia fert. Ex alijs vero, qui nobiscum tenent, posse produci à Deo infinitum in actu, multi opinantur nihilominus, nullatenus posse produci à Deo omnes creatureas possibiles; sed, quibusvis etiam actu infinitis à Deo productis, alias, & alias sine fine ab ipso Deo producibiles restare debere. Ita censem Soar. disp. 30. Metaph. sect. 17. Fafol. 1. p. q. 7. att. 3. & 4. dub. 13. cum multis alijs à sc relatis, qui apud ipsum videri possunt. Oppositam tamen sententiam tenent Vaz. 1. p. disp. 26. cap. 3. Pet. Hurt. disp. 13. Phys. sect. 2. Arriag. disp. 13. Phys. sect. 4. Lynce lib. 7. Phys. tract. 3. cap. 4. & plures alij.

Propositio 1.

Omnis omnino creatureas possibiles simul existere, atque adeo simul à Deo produci impossibile est.

In hanc propositionem conspirant omnes. ³¹⁶ Autores virtuus sententia relate. Est enim certissima. Quoniam sunt multæ creature, quibus omnino repugnat simul existere. Tametsi seorsim aut successiæ existere possat. Atque ita, licet secundum se consideratae possibiles sint, earum tamen simultanea existentia contradictionem implicat. Vnde necessario consequitur, nullatenus posse illas simul produci à Deo.

Primò enim in nostra, & communi sententiâ adstruente creaturis existentibus superadditas durationes essentialiter successiæ prorsus repugnat, simul produci à Deo omnes durationes possibiles uniusquisque creature. Imo necesse est, ut, quibuslibet à Deo productis, alias, & alias atque adeo infinitæ restent possibiles, ac producibles ab ipso per totam aeternitatem à parte possit. Secundò quæcumque creatura sunt opposite metaphysicæ quod existentiam in eodem tempore, nullatenus possunt simul produci à Deo: quia nullatenus possunt simul existere. Vnde si omnes homines possibiles existerent hodie, singulique haberent aeternum, & amorem alienius obiecti, dissensus, & odia metaphysicæ opposita quod multitudem infinita, & alias possibilia, simul cum illis à Deo existentia hodie ponit non possent. Idemque est de ceteris alijs entibus infinitis, & in ordine ad idem tempus metaphysicæ oppositis. Tertiò actiones illæ creaturarum, quæ ex defectu virtutis non possunt simul ab illis, adhuc ut elevatis à Deo, celi, neque à Deo ipso possunt simul ponit existentes: quia Deus se solo neque eas ponere absque creaturarum concursu; cum sine suæ essentiæ actiones illarum, & creature ad illas simul nullà potentia possunt concurrere, etò alias successiæ possint. Sic ex hypothesi quod causa creatura ne obedientiale quidem potentiam habeat ad elicendas simil centum actiones, etò possit illa plusquam mille, imo infinitas elicere successiæ, nequitiam poterit Deus efficere, ut talis causa centum actiones (alioquin possibiles aut seorsim, aut successiæ) simul existentes ponantur. Quartò denique quæcumque alia entia ita possibilia, ut suæ essentiæ sint affixa quod existentiam diuersis temporibus, simul in eodem à Deo ponit non poterunt. Talia sunt iudicia creatura vera essentialiter de obiectis quatenus praesentibus in unoquoque tempore. Quorum singula hanc

du-

dubie sunt affixa essentialiter proprijs, diversisque temporibus, neque in eodem coniungi possunt. Et, si quæ alia huiuscmodi sunt creature in eodem tempore non coniungibiles, licet alioquin sint seorsim, vel successu temporum possibles.

³¹⁸ Hæc, inquam, omnia apud omnes sunt certa. Diffidum superest inter Auctores talatos, an omnes creature possibles, quæ inter se comparatæ præcisè nullam ex predicatis proprijs incomparabilitatem quoad existentiam relatè ad idem tempus habent, proindeque, quantum est ex se, simul in eodem tempore possunt existere, ita etiam à Deo simul possint produci, ut nulla supersit producibilis. Negant Auctores prioris sententia putantes id derogare perfectioni omnipotentiaz diuinæ. Affirmant verò Auctores secundæ putantes oppositum.

Propositio 2.

³¹⁹ Arbitror cum Auctoribus sententia seconde, omnes omnino creature possibles, quantum est ex se, compatibiles quoad existentiam in eodem tempore simul in eodem tempore posse produci à Deo, quin illa supersit producibilis, quæ non sit producta.

Ratio est: quia id nullam fert secum contradictionem aut ex parte ipsarum creature præcisè, ut supponitur; aut ex parte omnipotentia Dei; ut patet ex solutione argumenti, in quo potissimum, seu potius vnicè sententia Adversariorum fundatur.

³²⁰ Illud autem est. Quia, si Deus omnes das creature simul produceret, omnipotentialia diuina maneret exhausta, & quasi effecta, & sine virtute ad producendum plura. Quod magnam præfert imperfectionem aduersam infinititudini inextrahibili ipsius omnipotentie. Respondeo tamen, nullam omnino prouenturam imperfectionem omnipotentia diuinæ, immo magnam ipsi perfectionem extrinsecam accessuram ex eo, quod Deus omnes creature prædictas simul produceret. Primo; quia perfectio quædam extrinseca est cuiusvis potentia reduci ad actum, cuius est potentia; maximaque proinde cuiusvis potentia extrinseca perfectio erit ad omnem actum sibi simul possibilem simul reduci. In eo autem casu omnipotentia Dei ad omnem actum sibi simul possibilem simul reduceretur. Et quidem, ut est perfectio intellectus diuini ad omnem actum sibi simul possibilem esse simul reductum, cognoscendo scilicet simul omnia, quæ simul ab ipso cognoscibilia sunt; cur non erit perfectio omnipotentia diuinæ ad omnem actum simul sibi possibilem esse simul reductam, producendo simul omnia, quæ simul ab ipsa producibilia sunt? Præterea, quoniam in casu posse dici non posset exhausta, & effecta omnipotentia diuinæ, prout ista vocabula defectum aliquem intrinsecæ virtutis, atque adeo imperfectionem aliquam indicant. Tum quia adhuc superessent possibles, ac producibilis à Deo omnes alia creature, quæ simul produci non possunt

iuxta dicta proposita. 1. Tum quia Deus in actu continuo permaneret productionis creature simul producibilium, dum eas omnes semel productas continuo conseruaret, Et sicut non dicitur exhaustiri potentia intellectiva Dei ex eo, quod omnia cognoscibilia cognoscat simul; ita nec potentia productiva exhaustiri dicenda est ex eo, quod simul produceret omnia producibilia. Tum quia Deus omnes dictas creature semel productas destruere posset, & iterum, atque iterum reproducere, quod omnimoda indemnitas, integratissime inammissibilis potentiaz diuinæ argumentum est. Tum quia, non posse Deum alias creature, præter productas, in casu positio denuò producere, non ex defectu virtutis intrinseca omnipotentia eius, sed ex defectu extrinseco possibilis eorum nascetur. Sicut ex defectu possibilis chymarum nascitur modò, quod Deus nequeat illas producere. Quo fit, ut Deus non sit nunc minus potens intrinsecè ad eas causandas, quam est, si illæ forent possibles. Tum quia, ut modò potentia generativa Patris aeterni, & potentia spirativa Patris, & Filii non dicuntur exhaustæ, aut effectæ, quod amplius ad intra nequeant producere, quam de facto producunt. Ita nec omnipotentia in casu dicto talis est dicenda, quod amplius ad extra requirit producere, quam de facto produceret. Tum denique quia nunc de facto omnipotentia Dei non dicitur immunita, aut minus potens intrinsecè, quam erat antea, ex eo, quod Mundum, & omnes creature eius produxit; cum certum sit, eò iam pauciores ex omnibus possibilibus posse eam denuò producere, quod plures produxit de facto. Ergo neque diceretur exhausta, aut impossibile intrinsecè ad producendas creature, et si omnes possibles produxisset defecto. Ut enim nunc, non posse illam denuò producere eas, quas iam produxit, non ex ipsius defectu aliquo intrinseco nascitur; sed ex eo præcisè, quod iam illas produxit, ita in casu positio, non posse illam denuò producere vilam, non ex ipsius viro defectu intrinseco nascetur, sed ex eo præcisè, quod iam produxisset omnes possibles. Ex quibus omnibus apparet, quamdebile sit fundamentum sententia contraria, quamque nihil per illud contra propositionem nostram præfetur.

DISPUTATIO XIV.

De infinite ipsa Dei.

Postquam in præcedenti disputatione de infinite, deque infinite in genere differimus, prouam iam est, ut in præsenti de infinite ipsa Dei specialiter differamus.

QUAESTIO I.

Quid sit; siue in quo consistat infinite Dei secundum essentiam.

Per ea, quæ disp. 13. q. 1. de infinite secundum accidens, & de infinite secundum essentiam, deque discrimine earum generatim statuimus fere determinatum manet, in quo iuxta-